

NUMMER 2 2020

diepgang

EENENTWINTIGSTE JAARGANG KWARTAALBLAD MARITIEM PASTORAAT

HEKGOLF

STRIPPENKAART

MEESTERUITSTELLER

TANDPASTAGLIMLAGH

Port Betaald

VAN DE REDACTIE

Zeevarenden zijn uit een speciaal hout gesneden. Ze worden bewonderd om hun daadkracht, veelzijdigheid en doorzettingsvermogen. Dat gebeurt ook in deze Diepgang. Wie het lef heeft wat kritischer naar zichzelf te kijken wordt gevraagd niet te snel door te bladeren als een artikel niet gelijk aanspreekt. Zodat dat speciale hout ook nog wat wordt geschuurd!

Léon Rasser

IN DIT NUMMER

3 Hekgolf

De blik naar achteren

4 Meditatie

De tandpastaglimlach

7 Maritiem pastoraat in de praktijk

Mobiele telefoon

8 Pastor Ricardo

In en vanuit het hart

11 Dennis Woodward

De perswoordvoerder van de zeemannsmissies

12 Aardig zijn

Zonder je uit te sloven

15 Bezoek aan boord

Op verzoek nog altijd mogelijk

16 Nieuwe bezems

Zeevarenden kunnen van alles beter

18 Uitstellen

Het aapje op de brug

20 Soft skills

Keihard geld verdienen

22 Tom Holland

Het christendom is overal

26 Joep Henselmans

De onbreekbare kapitein

31 Gedicht

De zee weerlegt zichzelf

32 Wij waren de besten

De levensloop van Jos Hilberding

36 Video

Maritieme kerk op internet

37 Zeewiesum

Stella Maris is een lichtpuntje

39 Adressen zeemanshuizen

en pastores

COLOFON

diepgang is een gezamenlijke uitgave van de Nederlandse Zeevarendencentrale en de Stichting Pastoraat Werkers Overzee
Redactie Joost de Bruijn, Astrid Feitsema, Stefan Francke, Jos Hilberding, Hans Luesink, Gaby Niesthoven, Helene Perfors, Léon Rasser (hoofdredacteur) en Kees Wiersum | **Redactieadres** Veembroederhof 164, 1019 HC Amsterdam
Oplage 2000 | **Verspreiding** Nederlandse koopvaardij- bagger- en diepzeevisserij-schepen, Nederlandse zeemannsclubs en abonnementen | **Grafische vormgeving** Anja Verhart | **Druk** Drukkerij Rijpsma, Rozenburg | ISSN 1567 - 3472 | Een **abonnement** op **diepgang** is mogelijk door donateur te worden (voor minimaal 25 euro per jaar) van de Nederlandse Zeevarendencentrale, Stationsstraat 112, 3881 AG Putten IBAN: NL72 INGB 0000 144030 (ook voor giften en donaties)

Het is mogelijk Diepgang kosteloos te ontvangen in PDF. Stuur een verzoek naar:

contact@nederlandsezeevarendencentrale.nl

Hekgolf

Naar huis
De overdracht geschreven
De spullen ingepakt
De hut schoon gemaakt
Daar komt het aflosbootje
Nog even praten met de aantredende bemanning
Na een kwartiertje: handen schudden
“Succes!” “Goed verlof”
De touwladder af
Laat de hekgolf van het crewbootje
maar lekker hoog worden
En die hopperzuiger steeds kleiner
Zo is ‘ie het mooist...

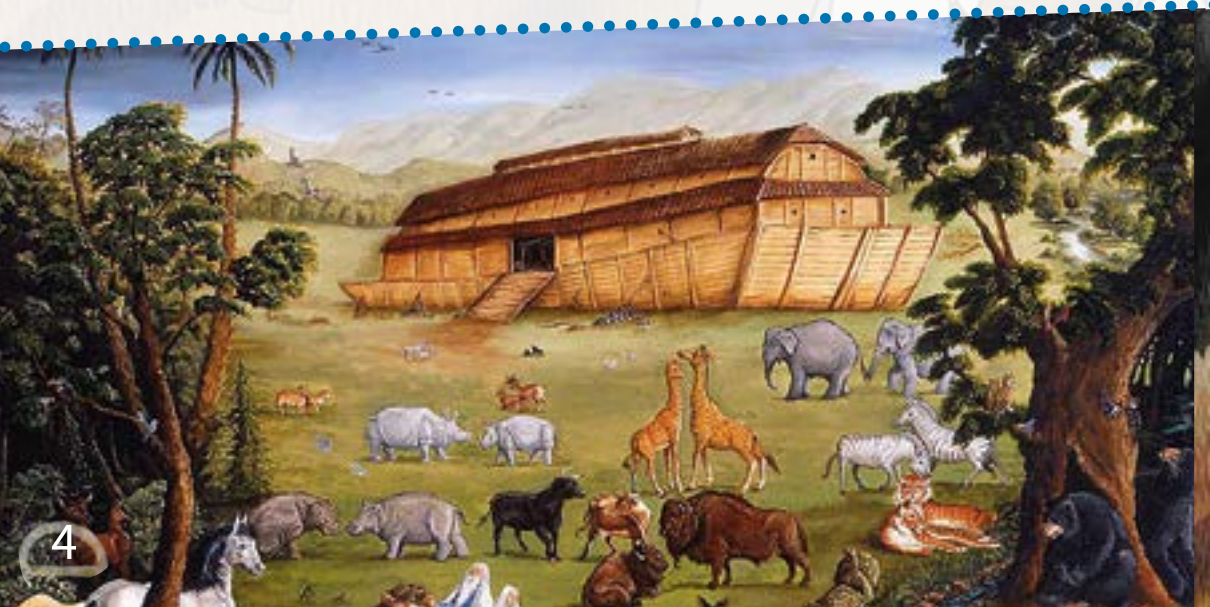
MEDITATIE

Tandpastagli

“Zo ziet ‘ie er het mooiste uit,” is een vaste uitdrukking onder baggeraars als ze op weg naar huis vanaf het aflosbootje de zuiger langzaam kleiner zien worden.

Daarvoor hebben ze – altijd een beetje te vroeg – gepakt en gezakt staan wachten op het bootje. “Eigenlijk zou ik nu een foto van jullie moeten maken,” zeg ik dan wel eens, “jullie glimlach zou geweldig zijn voor een tandpastareclame.” Helaas hebben sinds de coronacrisis veel bemanningsleden wel erg lang op hun aflos moeten wachten.

Naar huis gaan is één van de mooiste momenten in het bestaan van een zeevarende. Wel is het goed dat je soms nog een paar uur moet vliegen voordat je thuis bent. Dan kun je in gedachten alvast even wennen. Want thuis is het anders dan aan boord. Ik hoor wel eens dat sommigen hun taalgebruik wat moeten aanpassen. Anderen merken hoezeer hun kinderen zijn gegroeid. Het komt er op neer dat je je weer moet voegen in het ritme van thuis.

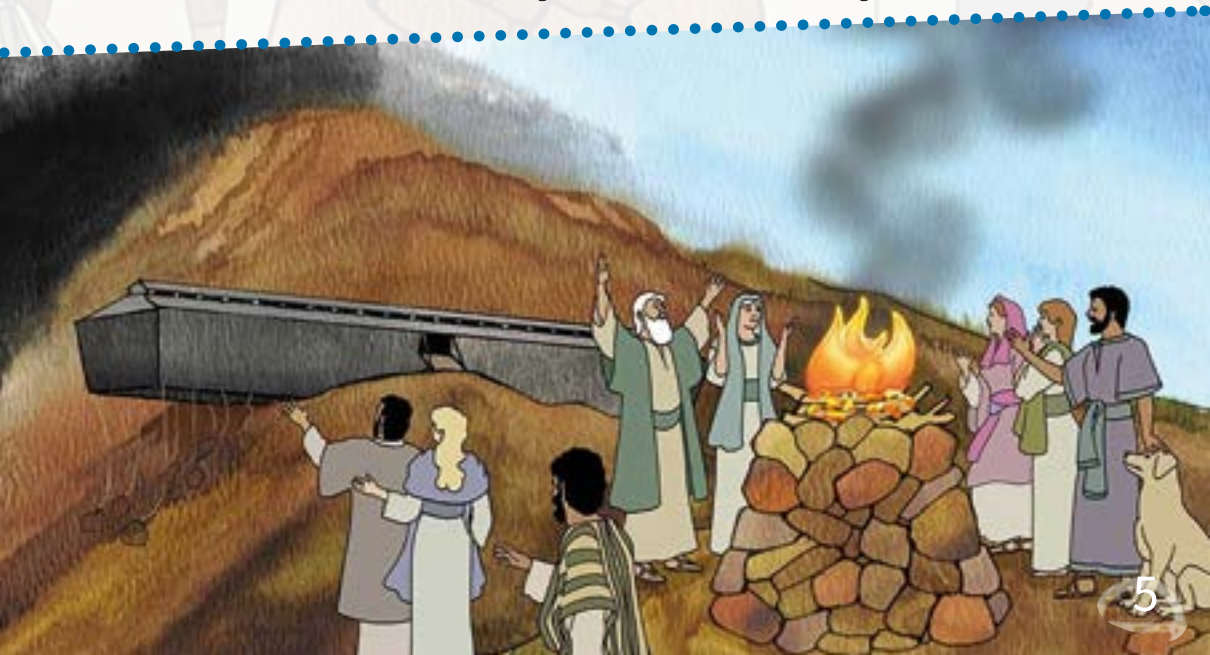

mlach

Door de coronacrisis maakt heel de samenleving door wat normaal is in het leven van een zeevarende: je leeft op een klein oppervlak, je kunt nergens naartoe en contacten met vrienden en bekenden onderhoud je online.

Er is een bekend bijbelverhaal over een lang verblijf in een afgesloten ruimte: Noach en zijn familie in de ark. Zij zitten in isolatie. Niet vanwege een virus, maar vanwege het water dat de hele wereld heeft bedekt. Volgens het eerste bijbelboek Genesis is deze vloed het gevolg van hoe de mensen met elkaar en de planeet zijn omgegaan; God heeft daar genoeg van en houdt een soort grote schoonmaak. Sommige mensen denken dat in de coronacrisis de natuur nu op een vergelijkbare manier terugslaat. Omdat we zo slecht met dieren omgaan, heeft het virus over kunnen springen. En omdat we alle kanten uit vliegen alsof het niets kost, heeft het virus zich zo snel wereldwijd kunnen verspreiden. En omdat we geen discipline hebben komt er maar geen einde aan de verspreiding.

Noach en zijn gezin zijn verschrikkelijk blij als ze op een gegeven moment van boord kunnen. Maar het is ook wennen om weer vaste grond onder de voeten te voelen. Het eerste wat Noach doet als hij uit de ark komt is een altaar bouwen voor God. Het markeert het positieve begin van een wereld die fris en nieuw lijkt. Het maakt zoveel indruk dat je je niet kan voorstellen dat er ook maar iemand terug wil naar het oude. Het is het gevoel dat

sommige mensen ook hebben bij de coronacrisis: de wereld zal er na deze crisis op vooruitgaan. Mensen zijn zich nu immers bewuster van het milieu en het klimaat? En gaan ze nu ook niet socialer met elkaar om?

Maar de grond op de aarde is nog maar nauwelijks droog, of we lezen dat Noach in zijn blootje dronken op de grond ligt en één van zijn zonen vervloekt. Niet echt fijn. Een hoofdstuk later beginnen de mensen aan een plan dat even hoogmoedig als nutteloos is: ze willen een toren tot in de hemel bouwen. Mensen denken opnieuw dat alles kan.

Zelf weet ik het nog zo net niet of wij door de coronacrisis anders zullen gaan leven. De wereld zoals we die kenden, is wel veranderd. Maar het paradijs, waarin mensen in volledige harmonie met elkaar en met de natuur samenleven, is nog altijd ver weg. Genesis is in de bijbel het boek van de schepping van een nieuwe wereld. Alle verhalen erin geven hoop. Al was het misschien maar een kort moment, toen Noach uit de ark kwam, de wereld zag er toch even anders uit. En nu met de coronacrisis zijn de luchten schoner, zwemmen er bij ons in de Oosterschelde bruinvissen én is er ineens geld voor wat anders niet kan. En al zal al dit moois niet lang duren – net zoals de tandpastaglimlach weer verdwijnt, als je weer een tijdje thuis bent – het laat ons wel weten of geloven dat er méér mogelijk is dan wat we gewend zijn.

Stefan Francke

MOBIELE TELEFOON

De mobiele telefoon heeft voor grote veranderingen gezorgd in het kerkelijk werk onder zeevarenden. Waar men aan boord voorheen om een praatje verlegen zat, is dat nu ook om een simkaartje. Als ik die dan beschikbaar stel is het daarna alsof ik praat met iemand die nodig naar de WC moet. Men wil zo snel mogelijk contact opnemen met de familie.

Overigens hebben mensen met voldoende verbinding met het internet vaak weer interesse in bezoek aan boord. Dan is het als dominee wel weer fijn dat het met mijn mobiel veel eenvoudiger geworden om contact te blijven houden met zeevarenden. Zo krijg ik foto's te zien van (pasgeboren) familieleden of van de barbecue aan boord met vers gevangen vis. Zelf maak ik filmpjes met korte preekjes. Als reactie krijg ik geregeld de vraag voor iemand te bidden.

Onlangs vroeg een zeevarende mij naar zijn schip te komen. Hij weet dat ik met mijn mobiele telefoon geld kan verzenden. Dit was nodig voor de medische behandeling van de maagzweer van zijn vrouw. Het bedrag dat hij me gaf kon twee minuten later worden afgehaald in de Filippijnen.

De situatie verslechterde, de zeevarende besloot naar huis te gaan. Met mijn telefoon ging ik plotseling regelmatig op virtueel ziekenbezoek.

De behandeling mocht helaas niet baten. Bij het beeldbellen zag ik niet langer het ziekenhuis, maar de woonkamer waar de overledene lag opgebaard. Eerst werd mij een blik in de kist gegeven. Daarna werd ik bij de aanwezigen geïntroduceerd als dominee. De telefoon werd doorgegeven en met o.m. de moeder en de broer van de overledene sprak ik over de moeilijkheid om te accepteren wat er was gebeurd en over de glimlach op het gezicht van de overledene toen het lijden was volbracht. Nooit had ik gedacht dat ik op deze manier bij mensen betrokken zou zijn ...

De zeevarende heeft geld moeten lenen om alles te bekostigen en gaat weer varen om het terug te kunnen betalen. We hopen beide dat hij de haven van Amsterdam zal aandoen. Na zoveel digitaal contact lijkt het een goed idee dat we elkaar weer eens in levenden lijve zien.

Diaconaal werker met pensioen

PASTOR

A photograph showing two men standing on the deck of a boat, looking out over a harbor. In the background, several wind turbines are visible on a distant shore. The water is choppy, and the sky is clear. The man on the left is wearing a light blue short-sleeved shirt and dark trousers. The man on the right is wearing a dark short-sleeved shirt and dark trousers. The boat's deck has yellow railings and red buoys are visible in the foreground.

In de haven van Rotterdam is hij een begrip. RIJK VAN LENT keek dertig jaar lang om naar zeevarenden die soms bijna letterlijk tussen wal en schip terecht kwamen. Als diaconaal werker nam hij al snel de naam Ricardo aan omdat bijna niemand zijn naam kon uitspreken. Hij hielp namens de kerken in Zuid-Holland daar waar geen helper was. Hij sleepte kachels naar schepen aan de ketting, was een trouw bezoeker van zeevarenden die moederziel alleen in het ziekenhuis lagen en was zeer vasthoudend bij het zoeken naar regelingen en geldpotjes voor degenen die buiten hun schuld in de financiële problemen waren gekomen.

RICARDO

wordt nu al gemist

Wanneer **RIJK** terugblijkt op zijn werk valt hem op dat men aan boord steeds andere vragen had. In het begin was hij bezig met het brengen van kranten en het op de bus doen van brieven. Daarnaast was hij een praatpaal. Iedereen wilde graag even zijn hart luchten en bellen kon in die tijd alleen in een zeemanshuis of telefooncel.

Met de komst van het internet werd telefoneren betaalbaarder. Er ontstond een grote behoefte aan telefoonkaarten met pincodes die hij meebracht. Toen de mobiele telefoon beschikbaar kwam ging hij met een aantal exemplaren aan boord om de gelegenheid te geven naar huis te bellen. Sinds die apparaten betaalbaar zijn voorziet hij bemanningen van simkaartjes. Dit geldt met name voor schepen waarop de internetvoorzieningen duur zijn of niet goed werken.

Bij zijn bezoeken van zeevarenden in het ziekenhuis valt op dat ze steeds eerder naar huis gaan. Dit komt deels door betere medische technieken, deels door de verbetering van de medische zorg in het thuisland en deels omdat de verzekeringsmaatschappijen steeds meer naar de kosten kijken. Het kritisch meedenken van **RIJK** over optimaal herstel werd door zeevarenden dan ook zeer gewaardeerd.

Toen in de jaren 90 van de vorige eeuw de communistische regeringen in Oost Europa gevallen waren, gingen heel wat staatsrederijen failliet. Een grote hoeveelheid schepen moest aan de ketting gelegd worden. De omstandigheden aan boord waren soms schrikbarend. Er was veel praktische hulp nodig. Sinds de invoering van een verdrag is deze problematiek op dit moment kleiner. Niemand weet echter wat de huidige crisis voor gevolgen zal hebben.

Elke keer weer wist **RIJK VAN LENT** het diaconaal werk weer op een nieuwe manier vorm te geven. Dit is alleen mogelijk gebleken door de trouwe inzet van vrijwilligers die de verantwoording namen voor de fondswerving, verzekeringen en andere organisatorische aspecten. Dit taaie werk op de achtergrond verdient natuurlijk ook alle lof.

In een interview op televisie Rijnmond geeft **RIJK VAN LENT** aan dat het werk hem niet loslaat. Hij heeft altijd nog contact met vele zeevarenden die hij heeft kunnen helpen. Ze hebben in hun hart een speciaal plekje voor **RIJK**. Omgekeerd heeft **RIJK** hen in zijn hart gesloten. Dit tekent hem bij uitstek. Ook is hij zo een voorbeeld voor iedereen die werkzaam is in het zeemanswelzijn.

De Nederlandse Zeevarendencentrale werkt hard aan het aanstellen van een opvolger van deze bijzondere diaconaal werker. Hopelijk mag ook deze weer veel gaan betekenen voor de havens aan de Rijnmond.

Léon Rasser

DIEPGANG PDF

Het is mogelijk Diepgang kosteloos te ontvangen in PDF.

Het enige dat nodig is, is een verzoek sturen naar:
contact@nederlandsezeevarendencentrale.nl

Persdominee **DENNIS** **WOODWARD**

Het is de pers niet ontgaan dat zeevarenden niet naar huis kunnen en de wal niet op kunnen. De Schiedamse havendomeinee Dennis Woodward heeft met engelengeduld dit deuntje laten horen in kranten als het NRC, Trouw, het Nederlands Dagblad en zelfs in de gerenommeerde, Engelse 'Guardian'. Ook was hij te horen op onder meer radio Rijnmond en te zien in het AVRO/TROS-programma Eén vandaag en Nieuw Licht van de EO. Helaas blijkt elke keer weer dat journalisten geen realistisch beeld van de zeevaart willen neerzetten. Ze lijken last te krijgen van acute doofheid als ze verteld wordt dat de meeste mensen aan boord een boterham met beleg verdienen, dat zeevarenden die langer thuis zitten een voorschot ontvangen en dat er nog best wel wordt afgelost.

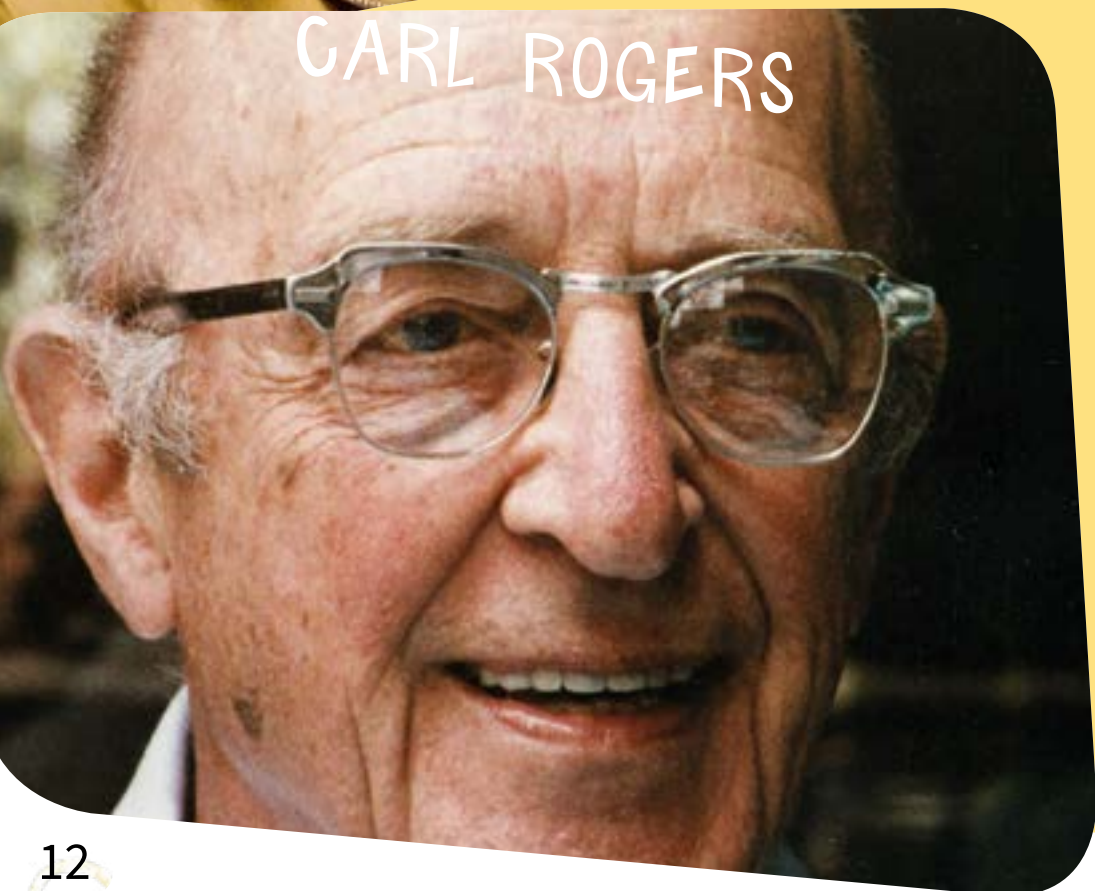

Aardig zijn zond

FRANK FARELLY EN

Het leven aan
Daarbij moet j
kok. Maar ook
daarbij is hoe j

CARL ROGERS

ler je uit te sloven

boord is een stuk beter uit te houden als het een beetje gezellig is. Je aan de ene kant geluk hebben. Want veel hangt af van de kapitein en de als je een andere rang hebt kun je zelf wat doen. Een interessante vraag je het beste kunt omgaan met mensen die niet lekker in hun vel zitten.

De meest voor de hand liggende reactie bij een klager is om die maar een beetje gelijk te geven. Daarbij laat je de problemen zoveel mogelijk het ene oor ingaan en het andere oor uit. De psycholoog Carl Rogers heeft echter aangetoond dat je iemand kan helpen door aandachtig te luisteren. Hij heeft een gesprekstechniek ontworpen waarbij je geen tegengas geeft en de ander helemaal laat uitspreken. Er worden dus geen adviezen gegeven of gezegd dat het probleem niet veel voorstelt. Je reageert met veel mm's en ja's. Zelfs als je gesprekspartner stilvalt neem je niet gelijk het woord maar geef je een uitgebreide kans hem verder te laten praten. Als je zelf wat moet zeggen beperk je je tot een samenvatting in je eigen woorden van wat de ander zei.

Als het goed is vertonen de vertegenwoordigers van de zeemanshuizen ook een beetje dit gedrag. Ze horen niet zoveel haast te hebben als andere mensen die aan boord komen en niks van de crew te willen. Als het goed is zijn ze meer aan het luisteren dan dat ze aan het woord zijn.

De methode van Rogers is populair omdat een mens enorm kan opknappen wanneer iemand echt gehoord wordt. Hij wordt ook veel gebruikt omdat het goed is aan te leren. Je hoeft er geen natuurtalent voor te zijn. Als je hard werkt en je best doet kom je echt een heel eind. In psychiatrische klinieken neemt het 'iemand zien zoals deze werkelijk is' soms extreme vormen aan. Aan de hand van vele gesprekken en een uitgebreid kaartstelsel worden complete overzichten van iemands leven gemaakt.

Frank Farelly moest als student de methode van Rogers tot in den treure aanleren. Toen hij stage ging lopen in een kliniek had hij echter de meeste belangstelling voor de gevallen waarbij de gesprekstechniek van Rogers níet werkte. Zo was er een patiënt met wie al meer dan zestig gesprekken gevoerd waren. Het doel, namelijk dat deze persoon weer zelfstandig thuis kon gaan wonen, was nog geen stap dichtbij gekomen. Farelly besloot zijn gevoel te volgen en de man mee te nemen naar de tuin van de kliniek. Hij vertelde de patiënt dat het nu wel

duidelijk was dat hij de rest van zijn leven in de kliniek moest blijven. Hij was benieuwd op welke plek in de tuin hij begraven zou willen worden.

Plotseling veranderde er iets bij de patiënt. Zover wilde hij het niet laten komen. Vanaf dat moment nam zijn gezondheid toe. Toen hij zover was dat hij de kliniek kon verlaten werd hem door Farelly verzekerd dat hij snel terug zou komen. De man wist zich echter jaren te redden en verbleef een tweede keer veel korter in de inrichting. Farelly boekte meer opzienbarende resultaten. Mensen die van hem wilden leren viel daarbij op dat hij in zijn vrije tijd precies zo is als wanneer hij 'aan het werk' is. Hij laat namelijk zijn patiënten aan de slag gaan en is daar zelf heel ontspannen bij. Hij vraagt rustig wat iemands probleem ook al weer was omdat hij dat vergeten is. Ook stelt hij soms lukraak vragen en vertelt hij ongevroegd wat er in hem op komt. In plaats van de situatie van zijn patiënt heel zorgvuldig in zijn eigen woorden samen te vatten, stelt hij deze afwisselend overdreven en minder erg voor dan de werkelijkheid.

Vrienden en collega's van Farelly wilden heel graag zijn methode beschrijven. Farelly heeft daar zo goed als hij kon aan meege werkt. Het resultaat is een handboek 'provocatief coachen'. De achterliggende gedachte hierbij is dat de problemen die iemand heeft bepaald niet uniek zijn. Het gaat er dus niet om dat de mens helemaal gezien wordt zoals hij werkelijk is. Het gaat om het probleem waar deze mee kampt.

Het boek wordt inmiddels gebruikt om snel geld mee te verdienen. Provocatieve coaches bieden zich aan bij mensen die vooruit willen komen in hun werk. Zij

trekken alle twijfels die iemand over zichzelf heeft in het belachelijke. Het resultaat van die 'provocatie' is dat iemand over zichzelf gaat denken dat die hij/zij iets wél kan. Met deze houding stap men dan naar de baas en vraagt om promotie.

Het tekent Farelly dat hij totaal niet zat met het misbruik van zijn werk. Hij maakte zich vooral druk over lekker eten en goed gezelschap. Zelf denk ik dat het geen goed idee is om zijn therapie provocatief te noemen omdat deze beschrijving niet compleet is. Farelly had namelijk het motto dat je met je ogen moet provoceren, maar tegelijkertijd je hart moet openstellen. En voor zo iets bestaat geen methode. En je kunt er geen protocol voor opstellen, al is het nog zo uitgebreid opgezet.

Het niet volgen van regeltjes maar je eigen koers bepalen. Het improviseren op basis van een ingeving die je krijgt. Is dat ook niet een reden waarom het varende beroep zo mooi kan zijn? En zijn die leuke koks en kapiteins nou niet nét diegenen die durven te provoceren maar een hart van goud hebben? Waardoor het aan boord soms gezelliger is dan thuis? En moet je voor varen uiteindelijk geen natuurtalent zijn? Want niemand kan je immers uitleggen hoe je moet omgaan met het lang van huis zijn? Dat je aan boord werkt en woont met mensen die je niet zelf heb uitgekozen? Dat dingen anders gaan dan gepland? Dat je verwacht wordt te handelen omdat je snapt dat iets moet gebeuren? Dat je varen uiteindelijk maar kunt doen vanuit een bepaald gevoel?

Dus dat je dit langdradige artikel net zo goed niet had kunnen lezen?

Léon Rasser

BOODSCHAPPEN BRENGEN

Bezoek aan boord gaat door

Met grote voorzichtigheid gingen en gaan tijdens coronacrisis de pastores en vrijwilligers van de zeemannshuizen nog altijd naar de schepen. Nu zeevarenden zelf de wal niet op mogen krijgen zij geregeld verzoeken om zaken als tandenborstels, kauwgum of simkaartjes aan boord te brengen.

Bij de bezoeken is opmerkelijk dat er een groot verschil is in de manieren waarop men infecties probeert te voorkomen. Zo mogen op sommige schepen alleen maar zaken worden afgegeven. Op andere grote bulkschepen lijkt men een beetje onder een steen te leven. Daar wordt men uitgenodigd naar de crewmess te gaan, draagt men geen maskers en wordt er geen 1,5 afstand bewaard. Het gouden midden lijkt een ontmoeting aan dek of in een grote ruimte.

Crisis of niet, men kan altijd een beroep doen op de medewerkers van de zeemannshuizen. Achterin dit blad is een overzicht vinden van de centra in Nederland. Via het internet zijn er wereldwijd natuurlijk nog veel meer te vinden.

NIEUWWE

Voor de mensen aan boord is het leven aan de wal een stuk overzichtelijker dan voor iemand zoals ik. Ze hebben voor elk probleem een snel werkende oplossing en dat geldt zeker voor een collega van mijn man. Hij heet Boris en woont op de Krim. Hij is lang en heeft een breed gezicht, blauwe ogen en blond haar. Hij spreekt Engels met een zwaar Russisch accent, maar als hij zijn mond houdt zou het een Hollander kunnen zijn. Boris heeft twee jonge kinderen die er een hekel aan hebben om naar school te gaan. Elke ochtend is het bal. Bij ons thuis lopen ze ook niet over van enthousiasme, dus hebben we een gemeenschappelijk probleem.

“Heb je al eens een strippenkaart geprobeerd?” opper ik. “Iedere dag dat ze zonder gedonder naar school gaan krijgen ze een sticker. En als hun kaart vol is ga je iets leuks met ze doen. Naar de dierentuin of zo. Is er op de Krim een dierentuin?”

Boris hoort mijn pedagogisch verantwoorde geklets zwijgend aan. Ik heb geen idee wat er in zijn hoofd omgaat totdat hij uit zijn krakende bureaustoel overeind komt en zegt: “Ik geef ze gewoon een klap voor hun harses. Zou je ook eens moeten proberen.” Daarna sloft hij weg in de richting van de machinekamer. Ik knipper met mijn ogen, ondanks dat ik weet dat ik zijn woorden met een korrel zout moet nemen.

Boris is niet de enige werknemer aan boord die uit het voormalig Oostblok komt. Er zijn er nog vijf. Ze wonen in de Oekraïne of in Polen. Ze hebben allen kinderen, waar ze zonder uitzondering erg trots op zijn. Met namen zo moeilijk dat ik ze niet kan onthouden. De liefde voor hun kroost blijkt uit de mooie, kleurrijke foto's die ze enthousiast aan me laten zien. Ook zie ik mooie huizen en grote auto's, maar daarover gaat het nu even niet.

Mijn man vaart in periodes van zes weken. Gelukkig kwam hij net thuis toen de scholen dicht gingen. Totdat hij weer aan boord ging, hielp hij onze jongste zoon met zijn huiswerk. Iedere ochtend gingen ze samen aan de gang

BEZEMEN

met rekenen, taal, spellen, aardrijkskunde en verkeerslessen. De tafels werden eindeloos herhaald. Het duurde wel een tijdje, maar op een gegeven moment hadden ze een werkbaar ritme te pakken. Ondertussen kon ik mijn eigen werk doen en had ik tijd mijn oudste zoon een beetje te helpen met zijn Havo.

Toen kwam dat onvermijdelijke moment dat de zeeman zijn Poolse collega ging aflossen. Samen met de oudste zoon legde hij nog een nieuwe laminaatvloer op de benedenverdieping en vertrok.

Tegelijkertijd gingen de scholen gedeel-

ben bij wie het thuisonderwijs opeens een survivaltocht is geworden. Nu wist ik dat ook wel want op Facebook lees ik er veel over. Maar zelfs op de Krim woont een vrouw met hetzelfde probleem!

Blijkbaar hebben zeemannen naast nautische ook pedagogische kwaliteiten. Wat deed mijn man het goed met het onderwijs aan onze jongste! Onze oudste heeft wiskunde B en natuurkunde gekozen. Ik kan hem er niet mee helpen, zijn vader gelukkig altijd. Als het moet kan dat zelfs via de app.

Mijn man is ook zeker niet de enige die

telijk weer open. Dat was goed nieuws! Al hadden beide jongens er als vanouds weinig zin in. Misschien kwam het door het onregelmatige karakter (om de dag naar school, thuis zelfstandig werken) maar met mijn jongste zoon liep het huiswerk volledig in de soep. School en alles wat daarbij komt vindt hij nu helemaal stomvervelend. Dat laatste geldt nu trouwens ook voor mij.

Terwijl hij onderuitgezakt in zijn stoel achter de computer hangt, app ik vertwijfeld de man aan boord: "Hij wil niet! Hoe doen die andere vrouwen dat?" Het duurt even voordat ik antwoord krijg. "Boris zegt dat zijn kinderen ook niet willen, het lukt zijn vrouw niet," appt de man terug. Ik voel opluchting. Het is goed om te weten dat ik niet de enige

zich bezig houdt met de kinderen en hun scholing. De kapitein leest bijvoorbeeld iedere avond zijn dochtertje voor op advies van de juf.

In maart van dit jaar gingen over de hele wereld de scholen dicht en bleven de kinderen thuis. Zeemannen die met verlof waren pakten de taak van het lesgeven op. Stiekem zit ik te hopen dat alle politici ook eens een tijd moeten thuisblijven. Als ze net zoveel van hun land houden als van hun kinderen, dan kunnen we gerust het hele zaakje over laten nemen door zeevarenden. Wie weet wat daar nog van komt!

@strid

UITSTELGEDRAG

Deadline komt eraan. Het is niet dat ik het vervelend vind om iets op papier te zetten, juist niet, ik geniet daarvan. Er is genoeg om over te schrijven. Als zeemansvrouw, counselor en docent maak ik regelmatig de leukste dingen mee. Zeeman is net weer vertrokken en ik begin al te wennen aan het idee. Ik kan vertellen over het meevaren of over de communicatie van en naar boord.

Waarom dan toch dat uitstelgedrag? Waarom alles op het laatste moment? Wat wilde ik eigenlijk vertellen? Wat zou nou eigenlijk echt interessant kunnen zijn om een bladzijde te vullen in de Diepgang? Iets waaraan de lezers werkelijk wat hebben?

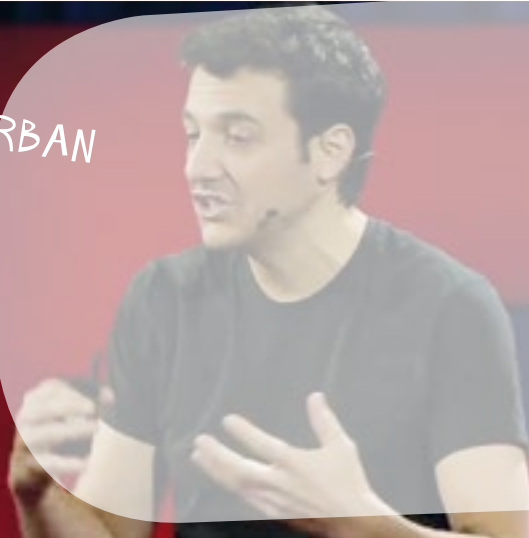
EVEN EEN KOPJE THEE ZETTEN, ZO TERUG.

Waar was ik gebleven? O ja, deadline. Waar ik jaloers op ben: er zijn altijd van die mensen die nooit iets uitstellen. Die op het moment dat er plannen gemaakt worden, een opdracht of taak gegeven is, direct aan de slag gaan. Zo iemand ben ik dus niet. Het is geen onwil, er zit namelijk een **aapje** in mijn hoofd die de hele tijd spelen wil. Even iets grappigs op Facebook plaatsen bijvoorbeeld. Nu we het daar toch over hebben,

IK GA DIT OOK GELIJK EVEN DOEN, ZO TERUG.

Waar was ik? Ehm, ja. Het **aapje** . In mijn zoektocht naar uitstellers en uitstelgedrag stuitte ik op het **aapje** van Tim Urban, blogger, schrijver en meesteruitsteller. Hij geeft er ook een peptalk over. Het houdt hem allemaal zo bezig dat hij er zelfs zijn beroep van heeft gemaakt.

TIM URBAN

De niet-uitsteller, de rationele-beslissingen-nemer, ze worden op het internet vaak afgebeeld als een rustig aan het roer staand poppetje met het motto: nu direct aanpakken. Zo begin ik overigens ook altijd ... Helaas niet voor lang want daar komt het **aapje** al, dat leidt mij af. Alles is op dat moment belangrijker dan waarvoor ik hier bij de computer zit. En daar zei die Tim Urban volgens mij ook nog iets interessants over.

EVEN HET FILMPJE VAN HEM TERUGKIJKEN, ZO TERUG.

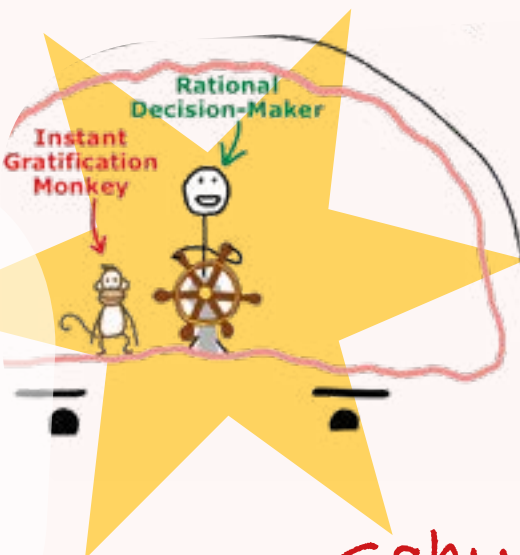
Waar was ik gebleven? O ja. Dan gaan in één keer de dagen heel snel. Normaal duurt een dag 24 uur. Eerst denk je, ach, ik heb nog drie weken om iets te bedenken, maar dan draait 'iets' of 'iemand' heel hard aan de klok en dan heb je ineens nog maar een paar uur! En dan komt waar ik al bang voor was: **het paniekmonster** ! Een rood griezelig monster dat ervoor zorgt dat het **aapje** niets meer te zeggen heeft, dat er enkel nog een hypnoscenderend gevoel overblijft. Een leeg hoofd. Niet eens een zwart gat of een blinde vlek maar enkel leegte. Zie daar maar eens vanaf te komen in die uurtjes die je nog hebt tot de deadline.

IK GA MAAR EVEN WANDELEN, MISSCHIEN HELPT DAT.

Toch maar niet gaan wandelen, deadline, het **het paniekmonster** springt steeds voor mijn gezicht. Weer een uur voorbij waarin ik van alles gedaan heb behalve aan een stukje te werken. Als ik een schrijver was geweest kwam ik ermee weg door het een writer's block te noemen, maar ik ben geen schrijver.

Als zeevarende ben ik in ieder geval ook ongeschikt. Aan boord is geen plaats voor aapjes en paniekmonsters. Daar kan je niet aankomen met uitstelgedrag. Mijn zeeman is er ook zo één van direct aanpakken. Met hem erbij heb ik een stuk minder last van uitstelgedrag. Over vier maanden is het weer zover. Jippie! Nu moet ik maar accepteren dat ik zo ben.

Maar dan zie ik een plaatje over uitstelgedrag waaruit blijkt dat ik mijn leven helemaal op orde heb. Degene die de rationele beslissingen neemt staat met een ouderwets stuurwiel in handen. En naast hem staat een schattig **aapje** . Een aapje dat altijd gelijk iets leuks wil doen en samen vormen ze een prachtig stel. Waarom ze precies zo goed bij elkaar passen, daar ga ik iets over schrijven in de volgende editie van Diepgang. Hoe ik dat precies ga doen? Dat weet ik op dit moment nog niet, maar dat geeft niet. Ik heb per slot van rekening nog zo'n drie maanden de tijd.

Gaby Niesthoven

VAREN IN DE EENENTWINTIGSTE EEUW

SOFT SKILLS

Vooruitstrevende reders maken steeds meer gebruik van geavanceerde computertechnologie om de winstgevendheid van schepen te onderzoeken. Uit die onderzoeken blijkt dat de bemanning hierbij een grote rol speelt.

 WATERBOUW.NL
Dynamisch | Innovatief | Interactueel

Deze uitgave is mogelijk gemaakt door een bijdrage vanuit de Stichting Opleidings- en Ontwikkelingsfonds Waterbouw
Bezuiderhoutseweg 12 | 2594 AV Den Haag | Tel 070 - 349 07 00

Het gaat om vaardigheden die vaak niet gelijk in het oog springen, maar wél belangrijk zijn als je langer met iemand samenwerkt. De meest bekende zijn sociale vaardigheden. Hierbij gaat het om vragen als hoe je zorgt voor een goede sfeer of hoe je een goede collega bent. In het verlengde daarvan liggen de communicatieve vaardigheden. Daarbij gaat het niet

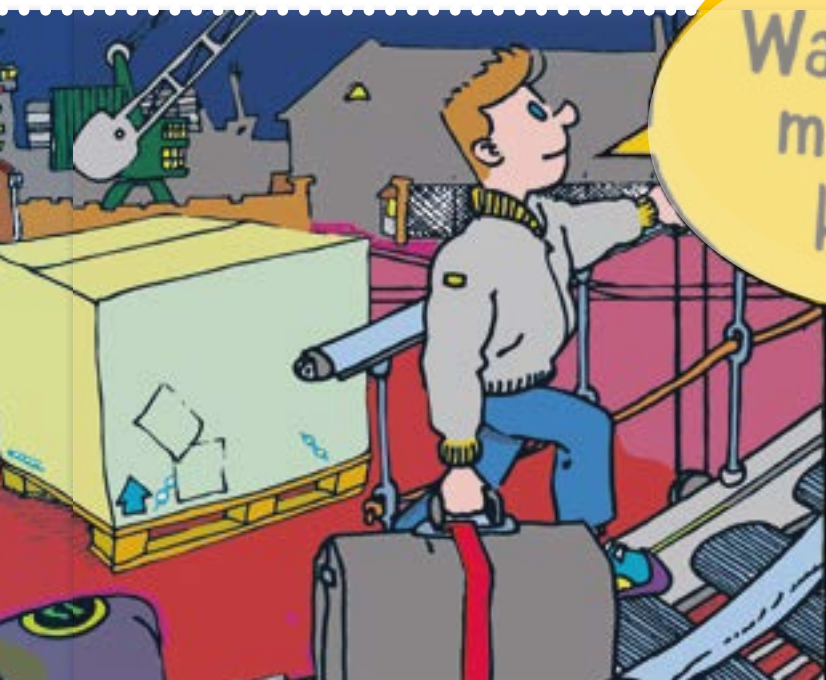
om wat je zegt maar hoe je iets duidelijk probeert te maken. En mensen snappen wat je bedoelt.

Reders vinden het ook belangrijk dat hun bemanningsleden reflecteren. Dat ze proberen te leren van dingen die fout gaan waarbij ze zichzelf niet sparen. In het verlengde daarvan ligt de motivatie. Dat je bij tegenslag niet gelijk de moed opgeeft.

Dat je bij moeilijkheden niet wegloopt is ook het kenmerk van een echte leider. En verder dient iedereen zich correct te gedragen. Dus bijvoorbeeld geen racisme, seksisme en niet stinken.

Deze vaardigheden worden 'zacht' genoemd omdat ze lastig te meten zijn. Ze horen bij de 21ste eeuw omdat er nu meer belang aan wordt gehecht.

De eisen die reders aan bemanningen stellen komen dan ook hoger te liggen. Alleen maar nautische en technische kennis is niet voldoende. Zeevarenden moeten ook vaardigheden hebben die op dit moment 'soft skills' of '21st century skills' genoemd worden.

Wat neem jij mee in je koffer?

Tips & trucs voor maritieme avonturiers

Stagevoorbereiding
Maritieme Opleiding
Koopvaardij / Waterbouw

Het in huis hebben van deze vaardigheden heeft trouwens nog een voordeel. Je wordt er een betere ouder, partner of gezinslid van. Verder helpt het ook je werk lang op een prettige manier vol te houden.

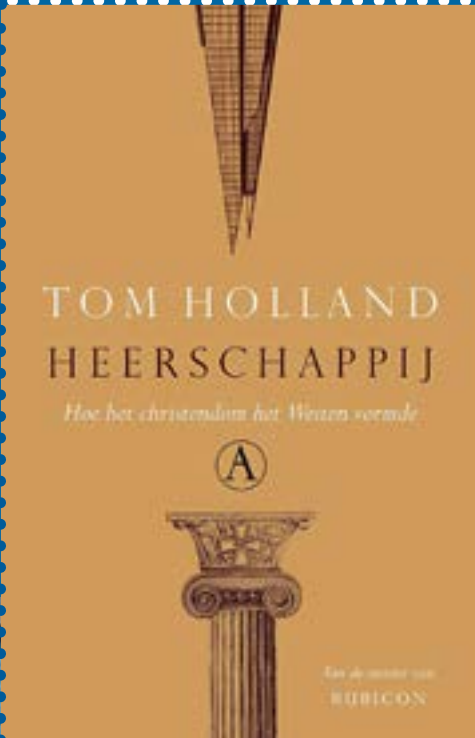
De '21st century skills' gaan verplicht deel uitmaken van het lespakket op de zeevaartscholen. Daar is al een aantal jaren geleden een begin mee

gemaakt. De dominees Stefan Francke en Helene Perfors zijn hierbij gastdocenten. Zij hebben ook een boekje gemaakt dat leerlingen op sociaal gebied voorbereid op hun stage. Misschien zijn er mensen die bang zijn dat ze iets aan moeten nemen van dominees. Deze zouden we willen aanraden het artikel over Tom Holland in dit tijdschrift te lezen. Die wijst

erop dat ziekenhuizen, scholen en verpleeghuizen allemaal kerkelijke initiatieven zijn. Beide dominees zijn voornamelijk blij dat er aandacht voor is en hopen dat iedereen binnen de zeevaart het belang ervan in gaat zien!

Léon Rasser en
Helene Perfors

GEZIEN EN GELEZEN

‘Baggerdominee’ – wie dit woord ooit bedacht heeft? Ik vind het een geuzennaam voor mijn werk. Aan boord van de baggerschepen weten ze in ieder geval wie er op bezoek komt. Maar ‘dominee’ kan ook weerstand oproepen. Het klinkt erg christelijk en wat moet je daarmee als je niet meer gelooft? In Nederland heeft men in grote mate afscheid genomen van het christendom. Bij velen leeft de gedachte dat we als westerse mensen nu door de wetenschap verlicht zijn en geloof niet meer nodig hebben. In dat licht kan ‘dominee’ wel als iets achterhaalds klinken. ‘Geestelijk verzorger’ lijkt wat neutraler, maar daar kunnen velen zich dan weer weinig bij voorstellen.

Christelijker zijn dan je denkt

Tom Holland

Toch zijn we in het Westen – ook al gaan velen niet meer naar de kerk – misschien nog steeds christelijker dan we denken. Dat laat Tom Holland zien in zijn boek ‘Heerschappij. Hoe het christendom het Westen vormde.’ Heel veel ideeën en opvattingen, waarvan wij denken dat ze heel modern zijn, zaten al in het christendom of komen eruit voort. Volgens Holland had bijvoorbeeld de scheiding tussen kerk en staat nooit zonder het christendom kunnen ontstaan. Het idee van een ‘seculiere samenleving’ – de samenleving als neutraal terrein – was namelijk al in de Middeleeuwen aanwe-

zig. De kerk was allereerst hoeder van het geestelijk terrein, het lijntje naar de hemel. En dat moest zuiver blijven van alle aardse beslommingen. Het was niet zozeer de staat die zelfstandig moest worden ten opzichte van de kerk, maar andersom. Het was de kerk die zelfstandigheid zocht ten opzichte van de staat.

Dat een mens zich als een vrij individu mag ontplooiën, is volgens Holland ook typisch christelijk. Hij ziet het geloof als een revolutionaire beweging. Het begon bij het geloof in iemand voor wie ieder normaal mens geen respect zou hebben:

de gekruisigde Jezus. Het kruis was in de Romeinse tijd de ergst denkbare straf, eigenlijk alleen geschikt voor slaven. Maar juist deze gekruisigde slaaf werd de inspiratiebron van een nieuw geloof. Zo stelden de christenen de positie van de zwakkere in de samenleving en het belang van onderlinge liefde aan de orde. Dit zijn waarden die nog steeds diep verankerd zitten in onze westerse samenleving. Nog steeds is voor de wet iedereen gelijk en moet iedereen gelijk worden behandeld. In de Romeinse samenleving was dat een aanstootgevende boodschap. Daar had de sterkere het recht om te heersen over de zwakkere.

Maar hoe zit het dan met al die godsdienstoorlogen en religieuze conflicten die volgden? Tom Holland laat zien dat het christendom door de eeuwen heen inderdaad een voedingsbodem was voor 'onkruid', maar dat er telkens tegenbewegingen ontstonden die vanuit de revolutionaire kern weer 'mooie bloemen' lieten opbloeien. Zijn dikke boek (prima voor

de coronatijd!) laat heel verrassend zien hoe zelfs allerlei zaken die misschien op het eerste gezicht antichristelijk lijken – moderne wetenschap, het niet discrimineren van homoseksualiteit, het liedje 'All you need is love' van de Beatles – juist een hele christelijke achtergrond hebben.

Bij het lezen van het boek moest ik vaak denken aan de christelijke achtergrond van de 'zeemansmissies'. Tegenwoordig zijn veel centra neutraal, maar het hele idee om plekken te organiseren waar zeevarenden even op adem kunnen komen, heeft wel christelijke wortels. Natuurlijk hadden de zeemansmissies ook een nationalistisch belang (ieder land had zijn eigen zeemanshuis) en was het ook om zieltjes te winnen. Maar liefde voor de medemens op zee vormde uiteindelijk toch de belangrijkste drijfveer. Zonder andere godsdienstige tradities tekort te willen doen, bij mijn weten is daar lang niet zoveel aandacht voor maritiem welzijnswerk.

Christelijke Filippijnen

De Filippijnen staan bekend als het meest christelijke land in Azië. Toen Spanjaarden deze eilandengroep in de 16e eeuw veroverden, kreeg de kerk grote invloed. Het grootste gedeelte van de eilandengroep keerde zich af van de islam en bekeerde zich tot het christendom. Er zijn veel uiterlijke manifestaties: kerken op iedere straathoek, veel feestdagen, miljoenen mensen op de been bij het pausbezoek. Maar de Filippijnen lijken ten opzichte van de rest van Azië ook een heel eigen 'mindset' te hebben, die te maken lijkt te hebben met de invloed van het christendom: liefde voor de 'underdog' rol, dienstbaarheid als deugd en een grote mate van onderlinge vrijgevigheid.

Voor Tom Holland is het niet zo belangrijk of er een stickertje 'christelijk' opgeplakt zit. Het gaat hem er vooral om dat we als westerse samenleving de waarden van naastenliefde en aandacht voor vergeten groepen mensen niet kwijtraken. Vanuit die inspiratie zetten in ieder geval veel vrijwilligers zich in voor maritiem welzijnswerk. Waarschijnlijk is dat toch ook één van de redenen dat ook dominees welkom zijn aan boord. Ze komen niet om je te bekeren of je de wet voor te schrijven, er moet juist helemaal niets. Gelukkig heeft men in de maritieme wereld, of je nou christelijk bent of niet, de waarde daarvan nog altijd door.

Stefan Francke

Tom Holland, *Heerschappij. Hoe het christendom het Westen vormde*, Amsterdam: Athenaeum, 2020, € 29,99, 639 pagina's, ISBN 978 9025 305 673

Onbreekba

INTERVIEW MET
JOEP HENSELMANS

re kapitein

Een zeevarende is niet alleen afhankelijk van rederij of school voor zijn of haar 21st century skills. Ook zelf kun je initiatief nemen. Diepgang sprak (via een coronavrije digitale verbinding) met Joep Henselmans. Hij is sinds vorig jaar kapitein bij Pot-Scheepvaart. Als voorbereiding op zijn promotie besloot hij een bijzondere training te volgen.

Als leerling vond Joep Henselmans al dat je van iedereen aan boord wel wat kan leren, binnen de hele hiërarchie. Niet alleen met goede voorbeelden, maar soms ook als je denkt: dat kan beter. Toen zijn ambitie om kapitein te worden steeds concreter werd, stelde hij zich vragen als: hoe geef je leiding, hoe neem je beslissingen? En juist als het niet goed gaat, wat doe je dan? Als er stress is, als je een noodsituatie hebt.

Hij vertelt dat hij kapiteins meegemaakt heeft die niet goed omgingen met stress. Bij noodsituaties letterlijk wegliepen. Leidinggeven, actie ondernemen was op dat moment

überhaupt bij hen niet aan de orde; ze zakten door het ijs. Henselmans: “Het is natuurlijk heel gemakkelijk om daar kritiek op te hebben. En je weet niet hoe je zelf reageert als je in zo’n situatie terecht komt.” Maar zo wilde hij het dus niet.

Er wordt behoorlijk wat af geoefend en gedrild in de scheepvaart – het is tenslotte internationaal voorgeschreven. En als er eens een keer een rustig dagje is, wordt menig leuk scenario uitgespeeld. Henselmans zegt dat het nuttig en noodzakelijk is, maar dat hij niet genoeg uitgedaagd wordt. Hij wil ook buiten zijn comfortzone gaan. De simulaties aan boord zijn te voorspelbaar en te geënceneerd om werkelijk te trainen op stressbestendigheid.

Nou waren dingen als comfortzone, mentale uitdaging en extreme sport al jaren zijn dingetje. Niet voor niets heette het blog dat hij bijhield tijdens zijn stages en eerste reizen ‘Unbreakable’. (Na een ongeluk waarbij hij beide armen brak werd het motto overigens wél veranderd in: ‘Unbreakable zijn bleek een onhaalbare ambitie’). En hoe mooi kunnen de dingen dan soms lopen. Vanwege de naam van zijn blog werd Henselmans benaderd door Sander Aarts van de ‘Unbreakable Academy’ (zie kader). Aarts wilde voor zijn bedrijf graag de naam ‘Unbreakable’ overnemen.

Joep Henselmans gaf toestemming en kreeg vervolgens van de Academy de uitnodiging om eens te kijken in hoeverre hij persoonlijk ‘unbreakable’ was. Gezien zijn nieuwsgierigheid naar leiderschap en stressbestendigheid ging hij er maar wat graag op in.

“Dat was”, zo zegt Henselmans, “een sprong in het diepe. Het zijn mensen uit de ‘special forces’ van het leger die dit geven. Het is een mentale training en hun methode is dat ze je op een gecontroleerde manier steeds meer blootstellen aan stress. Daarvoor worden verschillende technieken ingezet. Het begint er al mee dat je geen idee hebt wat je kan verwachten, want de inhoud van het programma wordt niet bekend gemaakt.

Je begint om 7 uur 's avonds en gaat 12 uur lang door, met ook een best wel zwaar fysiek onderdeel. Je krijgt weinig eten en raakt vermoeid dus je wordt prikkelbaarder. Met die basisbelasting is het gemakkelijk om de druk nog iets verder op te voeren. En het is echt heel intens. Na die stresservaring leren ze je welke componenten van die stress je kan herkennen. En op welke manieren je er beter mee om kan gaan.”

Henselmans zegt echt wat aan de training gehad te hebben. “Op het moment dat je stress herkent en er beter mee om kunt gaan, kun je het ook beter tegengaan. En dat kan ik toepassen als leidinggevende aan boord.” De eerste test was toen hij een zieke kapitein moest vervangen. Henselmans: “Door de omstandigheden was de bemanning heel nerveus. Dat merkte je zelfs in het

taalgebruik. Ze waren ‘worried about this’ en ‘afraid for that’. Dat werkt niet lekker. En het mooie is dat je dat kunt veranderen, alleen al door die taal niet over te nemen. Het klinkt heel anders wanneer je zegt: “We gaan maatregelen nemen”, of: “Je kunt je voorbereiden.” Taalgebruik kan als middel worden ingezet.

Als ik vraag of er wel eens iets fout gaat, moet Henselmans een beetje lachen. “Een goede zeeman eigen; als oplossing één niet werkt, dan zoek je naar een volgende oplossing. Enzovoorts. Dat geldt bij goed weer net zo goed als met slecht weer, als je veel hebt geslapen of juist niet. Het verschil is de stresstoename. Maar als je het herkent kun je er beter mee om gaan.”

Zeker de laatste tijd – en ja, daar komt COVID-19 weer om de hoek kijken – is de stressbelasting aan boord gigantisch gestegen. Bemanning wordt niet regulier afgelost, mensen zijn bang om aan boord besmet te worden en maken zich extra veel zorgen over de situatie thuis. Ook beïnvloedt de stress van de één de stress van de ander. En dan kan je het wel herkennen, maar hoe deal je ermee? Hoe houd je vol, zowel persoonlijk als in de kapiteinsrol?

Volgens Henselmans is het herkennen van stress voor hem al de manier om er mee om te gaan. Verder wordt hij persoonlijk rustig door harde sport. “Je hoofd raakt leeg, je geest wordt gereset. En daarnaast krijg je ook een lekkere shot endorfine.” Hij heeft toen hij net kapitein was zelfs een spinning-fiets gekocht. Een pittige investering, maar het is hem zeker waard.

Sport als stressreductie; niet iedereen zal er van gediend zijn. Henselmans vertelt dat de afgelopen maanden de chipsconsumptie aan boord hard omhoog is gegaan. Met het coronagebeuren werden er samen meer films gekeken. Met de bijbehorende consumpties. Als dat stressverlagend werkt heeft hij er geen enkel probleem mee het te faciliteren. Er zijn veel manieren om die verlaging te bereiken. Henselmans vertelt overigens met genoegen dat nu zelfs de zwaarlijvige machinist rondjes op het dek loopt om stoom af te blazen.

Natuurlijk loopt het lang niet altijd van een leien dakje. Joep Henselmans vindt zichzelf wel een perfectionist, maar zegt ook dat je moet accepteren dat het niet altijd lukt. “Als mensen geen fouten maakten stopten ze geen gum achterop een potlood.”

“Soms kan je de omstandigheden waar je in terecht komt niet aanpassen, maar kun je wel aanpassen hoe je met die omstandigheden omgaat. Daar schuilt heel veel kracht in, dat dát bij jezelf ligt.” Op de vraag of iedereen dat kan leren antwoordt hij: misschien niet, maar dat is voor hem juist weer een incentive om de ander daarbij te helpen. En als kapitein zijn het kleine wijzigingen die je kan aanbrengen om de boel toch heel substantieel te verbeteren. Dus in zo’n geval: onbeperkt chips aan boord.

Verder ligt het in de zeevaart van oudsher klip en klaar: de mensen die het niet volhouden stromen uit.

Maar daar kan dus best nog wat aan gedaan worden. Henselmans: “Men zegt wel dat de scheepvaart een cruciale sector is, maar de zeevarenden worden tegelijkertijd wel aan hun lot overgelaten. Vergeleken met tien jaar geleden wordt er aan boord beter gegeten, meer fruit, meer verse groenten. Maar dat is de fysieke kant. De mentale kant is ook belangrijk en daar mag wel wat meer aandacht voor komen. Misschien dat de coronaperiode hier beweging in brengt.”

Weer terug naar zijn eigen rol als kapitein en hoe hij de stress voor zichzelf en de bemanning kan managen. Hij vertelt een werkwijze te hebben geleerd van de Unbreakable Academy: eerst komt je persoonlijke veiligheid, dan andermans veiligheid, en dan pas de rest. Als we met z’n allen afspreken: ‘safety first’, kun je daar alles op toetsen. Simpel: voldoet iets niet aan die eisen, dan doen we het niet. Het is gelijk duidelijk waar de grenzen liggen en als je je prioriteiten hebt gesteld is de stress ook beter beheersbaar omdat andere dingen dan onbelangrijk zijn op dat moment. Weer dat herkennen. Zwart-wit is dan gemakkelijker dan grijs. Als je in de Golf van Biskaje 10 meter hoge golven hebt, is het heel duidelijk dat je je ETA niet haalt en je koers moet verleggen, terwijl bij iets beter weer soms nog ruimte is voor twijfel.

Henselmans: Zeker in deze tijd zijn er momenten dat je het zelf ook wel eens zwaar hebt. Op die momenten is het belangrijk om oog te houden voor de mensen om je heen, want die hebben het op die momenten waarschijnlijk ook zwaar. Jouw mindset spiegelt zich naar anderen, innerlijke rust is overdraagbaar. Juist als de omstandigheden zwaar zijn is het goed om elkaar er doorheen te helpen. “We rise by lifting others.”

Helene Perfors

DE 'UNBREAKABLE' TRAINING

De **Unbreakable Academy** is een instituut dat individuen en groepen traint om sterker te worden op het gebied van mentale weerbaarheid, persoonlijk leiderschap en teamontwikkeling. Men gaat er vanuit dat nieuwe inzichten ontstaan door 'los te komen van je patronen'. Dat loskomen faciliteert men door omstandigheden te creëren waarin mensen hun comfortzone moeten verlaten. Oprichter Sander Aarts put hierbij uit zijn ervaring die hij 21 jaar lang heeft opgedaan bij het Korps Mariniers. Daar maakte hij 16 jaar deel uit van de Special Forces. Ook de meeste andere trainers hebben een 'Special Forces-achtergrond'. Een belangrijk onderdeel van het programma is het leren omgaan met onbekende en onverwachte situaties. Met fysieke en mentale uitdagingen kun je grenzen verleggen, presteren onder druk en mentaal sterker worden. Volgens Sander Aarts word je hier geen opgeblazen krachtpatser van, maar een completer mens.

Zoals de zee zichzelf weerlegt

Zoals de zee zichzelf weerlegt
Zoals de zee zichzelf weerlegt,
nee, juist legt,
golf over golf, cliché over cliché,
als kaarten bij een patiencespel,
en zich weer opraapt en zich opnieuw legt;

zoals horizon slechts horizon -
taal duldt, zo ver als je kunt kijken,
en zee tien keer per minuut verticaal wil,
zo luid als je kunt horen;

zoals water zwemt om zichzelf te kloppen
in de sprint, een arm zegevierend omhoog-
steekt, waarna een andere arm en nog een arm;
zoals alle water ter wereld zich haast
om aan te komen binnen de tijdslimiet
van de eeuwigheid: zo nu.

H. de Coninck

Fey en v

Als Feyenoordsupporter ben ik een hoop gewend. Alleen al de sticker van mijn club op de deur van mijn kantoor bij de vakbond staat garant voor vele vernederende opmerkingen. Dat mijn bibliotheek onlangs voor lange tijd gesloten was, is voor mij dan ook iets van de categorie klein leed. Niks meer dan een aanleiding om een keer wat ongelezen boeken uit de kast te trekken. Zoals een boek over het WK Voetbal van 1974. Het wist het mij zo vertrouwde lege en trieste gevoel enorm op te wekken. Misschien is het wel op die zondag 7 juli dat ik er kennis meemaakte. En het de loop van mijn leven bepaalde ...

Feyenoord vakbond

Met mijn ouders en broertjes verbleef ik in een vakantiehôtel in Valkenburg. Het gebouw, met rotan stoelen en tafels, had geen televisie in de gemeenschappelijke ruimte, laat staan in de kamers. In het hotel tegenover dat van ons was de barruimte afgeladen met gasten. Ze hadden zich verzameld rond de televisie. Op die bewuste zondag in 1974 werd de WK-finale Nederland – Duitsland gespeeld.

Door de Europese clubsuccessen van Feyenoord en Ajax in 1974 was er enige interesse in het nationale team ontstaan. De verwachtingen waren niet hoog. De voorbereiding op het toernooi was niet goed. Bestuurlijk was de KNVB slecht georganiseerd. Voorafgaand aan de wedstrijden in aanloop naar het WK werd er gesteggeld over geld. Het is dan al 36 jaar geleden dat Nederland voor het laatst op een WK actief was.

Het Nederlands elftal onder leiding van keizer Rinus Michels, verbleef in Hiltrup, waar het Waldhotel streng bewaakt werd. Na een terroristische aanslag op sporters in München tijdens de Olympische Spelen wilden men geen risico nemen.

Het hotel had niks te maken met een trainingskamp. De spelers leefden er op los. Er werd gedronken, gerookt en het werd een sport het beveiligde hotel stiekem te verlaten. De Duitsers verbaasden zich over

de ‘losse’ levenswijze van de Nederlanders. En er was nog het beruchte ‘zwembadincident’. Dit was heimelijk georganiseerd door mensen van een krant. In het hotel logeerde namelijk ook een journalist die beweerde dat hij werkte als vertegenwoordiger van een pasta-fabriek. Hij was incognito getuige van de zwempartij van de voetballers met een aantal fraaie dames. Zijn fototoestel schoot heimelijk beelden die later de hele wereld overgingen. Dat was destijds iets bijzonders.

Het spel van het Nederlands elftal verbaasde vriend en vijand. Het was gedurfd, aanvalslend en succesvol. Het constant van posities wisselen bracht Brazilië in de halve finale in grote verwarring. In het spijkerharde duel (6 gele kaarten en 1 rode kaart) werden ze met 2-0 verslagen. Binnen een kwartier hadden

Neeskens en Crujff de wedstrijd beslecht. Aangetrokken door de menigte voor de televisie aan de overkant gingen mijn vader en ik naar het hotel aan de overkant om de WK-finale te zien. Na enkele minuten, zonder dat de Duitsers de bal hebben geraakt, ligt de bal op de elfmeterstip voor Nederland. Er wordt gescoord. Door het sierlijke vallen van Hölzenbein (de uitvinder van de schwalbe) kreeg Duitsland ook een penalty. Gedurende de 1-1 stand speelde Nederland controlerend en zeer arrogant. Het tergende Duitsers. Hoogmoed komt voor de val en het lot werd verzegeld door Gerd Müller: 2-1. In de tweede helft nam Nederland het initiatief. Het vloeiende combinatiespel en de overmacht waarmee Oranje eerder in het toernooi indruk had gemaakt, ontbraken echter.

“Zijn we er toch ingetuind,” sprak NOS-sportcommentator Herman Kuiphof. Het zijn inmiddels legendarische woorden.

Die zwarte zondag van 7 juli was de dag waarop alles misging. Het verdriet daar in de bar van het hotel in Valkenburg was enorm. Ik was oud genoeg om er zowat een trauma aan over te houden. Een trauma dat zich zou herhalen in 1978 in Argentinië en, nee, drie keer is geen scheepsrecht, de verloren finale tegen Spanje in 2010.

Was u in 1974 nog niet geboren dan geeft het boek ‘Wij waren de besten’ u een mooi beeld van wat voor volk wij waren in 1974. Zo kunt u mijn stil verdriet beter begrijpen. Het komt er op neer dat je je er heel erg van doordrongen voelt dat het leven soms onrechtvaardig is. Als Feyenoordsupporter ben ik vertrouwd met dit gevoel. Als vakbondsmedewerker neem ik er echter nooit genoeg mee!

Jos Hilberding

WIJ WAREN DE BESTEN

TIJDLOOS VIRUS

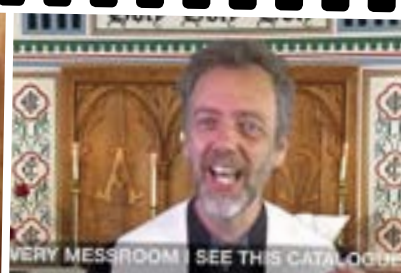

Alleen al uit de naam COVID-19 blijkt dat dit niet het eerste virus is dat voor problemen zorgt. In het verleden waren er ook andere actief, waaronder venijnige influenzavirussen.

Op een plaat uit 1890 zien we hoe er vanwege besmettingsgevaar maatregelen worden genomen tegen de leerlingen aan dek. De kapitein kan niet tegen hun gesnotter dus moeten ze naar beneden. 130 jaar geleden liepen namelijk jonge mensen het grootste risico bij het toen heersende virus. Maar rechts op het plaatje zien we hoe de leerlingen die beneden opgesloten zitten te horen krijgen dat juist hun leraar ziek is geworden. Waarop ze met een brede grijns reageren: "Oh nee, wat verdrietig!".

Virussen houden zich nu eenmaal niet helemaal aan leeftijds-grenzen.

Dominees

en filmpjes

Eén van de belangrijkste vaardigheden die de havenpastores hebben is dat je bij hen even alles lekker van je af kan praten. Zodat je er weer even tegen kan. Nu de omstandigheden het niet altijd toelaten om aan boord te komen, proberen ze zeevarenden op andere manieren te ondersteunen.

De kerkdienst aan boord is vervangen door een videokerkdienst. ‘Baggerdominee’ Stefan Francke en koopvaardijpredikant Pascal Handschin nemen wekelijks een dienst op in de kapel van het centrum voor zeevarenden in Vlissingen. Door hun namen in te typen bij YouTube of Facebook kun je Engelstalige diensten vinden. Deze staan in het teken van het leven en werken op zee. Ze duren ongeveer 15 minuten. Havendominee Léon Rasser plaatst al een paar jaar preekjes op Facebook. Ze zijn kort en levendig. De laatste maanden maakt hij er meer. Hij verstuurt ze ook direct aan zeevarenden via Messenger. Dit leidt regelmatig tot chatgesprekken waarin zeevarenden problemen met hem delen. Door zich meer in Facebook te gaan verdiepen en zijn filmpjes te promoten, weet hij nu vele honderden zeevarenden te bereiken.

De Nederlandse Zeevarendencentrale is in de persoon van havendominee Helene Perfors betrokken bij de herdenkingen op 4 mei van de gevallen op zee. Toen de gemeente Rotterdam de herdenking bij het monument ‘de Boeg’ had afgelast, organiseerde zij een alternatieve herdenking. Het verslag werd gedeeld op social media. De bijdrage van de redersvereniging bestond uit een filmpje met een toespraak van HKH prinses Margriet. Daarbij stak het ‘petekind van de koopvaardij’ alle zeevarenden die nu aan boord zijn een hart onder de riem.

Aangezien de pastores ook nog vergaderen met videoverbindingen kunnen ze af en toe geen beeldscherm meer zien. Toch wordt de vraag steeds meer gesteld of het gebruik van video geen blijvertje is.

Léon Rasser

STELLA MARIS
Apostleship of the Sea
PORT OF TARRAGONA (Spain)

ZEEWIERSUM

STELLA MARIS

Your home away from Home

In de gang naast de messroom lijkt het alsof verkiezingen aanstaande zijn. Overal hangen met magneetjes bevestigde aankondigingen, deels gelamineerd. Maar natuurlijk worden er aan boord geen verkiezingen gehouden, een schip is immers geen democratische instelling! (Vroeger werd namelijk de kapitein 'aangesteld door de rederij', tegenwoordig moet je voldoende vaartijd hebben en er moet een plaatsje vrij zijn).

Geen verkiezingen voor een nieuwe kapitein dus. De om aandacht schreeuwende papieren dienen een ander doel. Om ons, simpele zeelieden, te wijzen op wat mag en vooral wat niet mag. Veel reglementen en verordeningen 'dienen voor een ieder zichtbaar opgehangen te worden'. Dus hangt zelfs de gang vol met vermaningen, regels, protocollen,

updates, waarschuwingen, verboden en geboden, omdat het mededelingenbord te klein bleek.

Vandaag ben ik in een opruimbui, iets wat mij regelmatig overvalt. Ik neem mij voor het kaf van het koren te gaan scheiden. Orde scheppen in de chaos! Al op het kapiteinsdek hangen pas ontvangen

COVID-19 protocollen, een dek lager nog eens en ook naast de deur naar de messroom. Je kunt maar vergeten zijn je handen te wassen voor het ontbijt ...

Behalve deze vermaningen en richtlijnen van recente datum hangen er talloze andere mededelingen, inmiddels verstoofd in de tijd. Een Health & Safety protocol, ingehaald door de realiteit, Alcohol & drugs policy, Important Quarantine Notice (geen idee waar dát over gaat), Smoking policy ... En dan deze, bijna vergeten, maar een paar jaar geleden een hot item: Shipboard Working Arrangement, van het MLC. Omdat de werkuren toen de spuitaten

uitliepen werd geregeld hoeveel uur een bemanningslid maximaal mag maken per dag. Wat? Veertien uur? En op zee tien? Dacht dat het ging om werk dat uitgevoerd moet worden, en niet een quotum voor het aantal uren. Want als een klus in acht uur gedaan kan worden, waarom dan per se veertien uur doorgaan ... Treurig wordt je ervan.

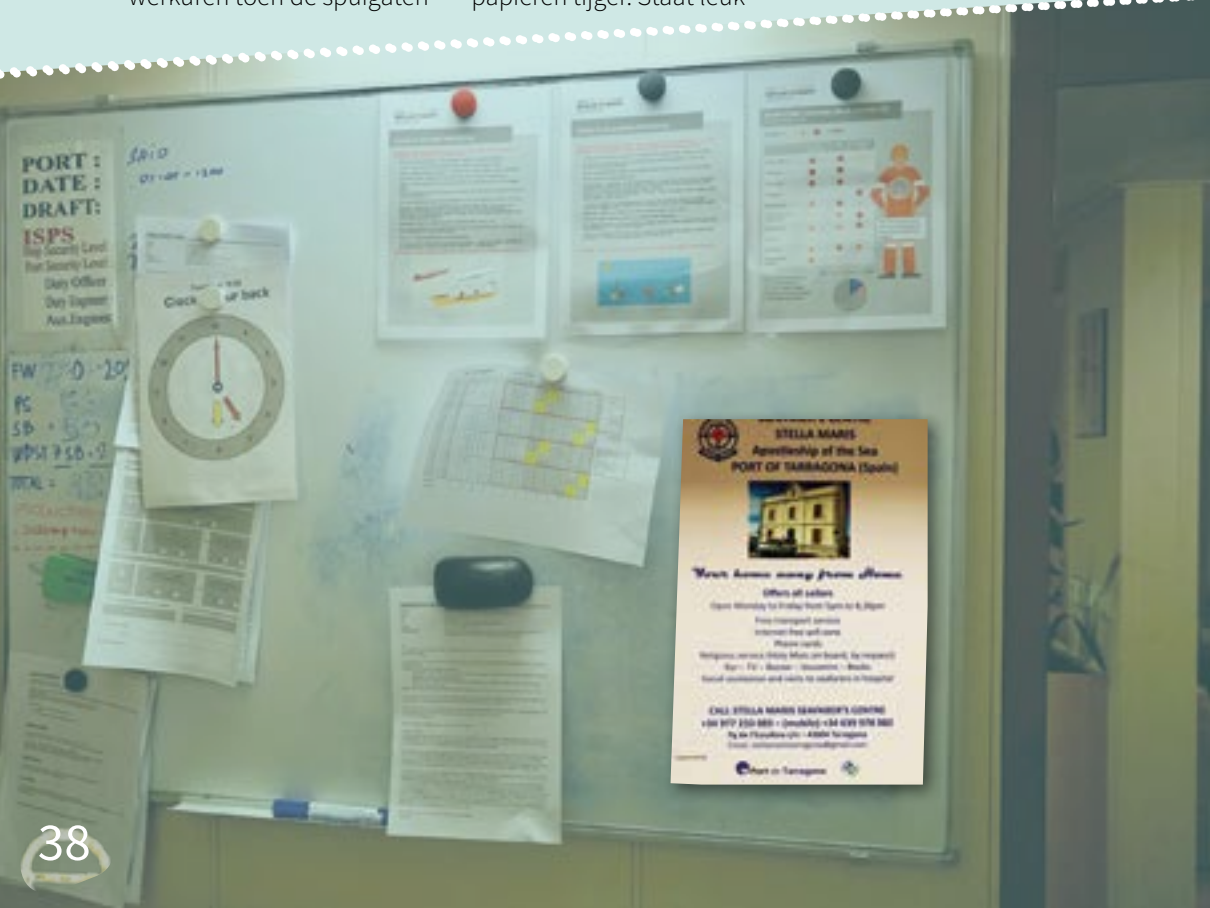
Gelukkig geeft het volgende 'openbaar opgehangen protocol' aan dat je als bemanningslid ook mag klagen! Dit via de zogeheten Complaint Procedure. Mooi dat een mindere over een meerdere mag klagen; in de praktijk echter nog nooit meegemaakt. Een papieren tijger. Staat leuk

voor Port State Control maar heeft geen enkele waarde. Inwendig een beetje na mopperend over zoveel bureaucratie valt mijn oog op een sticker, ergens in een donker hoekje geplakt. Stella Maris, staat erop, en 'Your Home away from Home.'

Dit lijken de enigen die werkelijk empathie hebben voor een zeeman, denk ik, ietwat geroerd.

Maar ja, dáár kunnen we voorlopig niet naar toe: nergens mag je de wal meer op, corona-protocol, weet je wel ...

Kees Wiersum

ADRESSEN ZEEMANSHUIZEN EN PASTORES

Amsterdam Centrum voor zeevarenden

Radarweg 32 · 1042 AA Amsterdam · Tel. 020 6117 912

Dominee L.J. Rasser · Tel. 020 6690 065 / 06 22 09 03 34 ·

leon.rasser@nederlandsezeevarendencentrale.nl

Den Helder Centrum voor zeevarenden van de Koninklijke marine

Binnenhaven 76 · 1781 BL Den Helder · Tel. 022 3612 178

Delfzijl / Eemshaven Centrum voor zeevarenden

Borkumweg 2 · 9979 XH Eemshaven · Tel. 059 6516 233

Pastor S. Standhardt · Tel. 050 3127 178 / 06 29 29 69 30 ·

svenserg@nederlandsezeevarendencentrale.nl

Moerdijk Centrum voor zeevarenden

Sluisweg – Roode Vaart · 4782 PT Moerdijk · Tel. 0168 416 650

Dominee H. van der Ham · Tel. 78 6138 280 / 06 53 59 63 80 ·

hvdham@nederlandsezeevarendencentrale.nl

Rotterdam / Oostvoorne Internationaal centrum voor zeevarenden

Burgemeester Letteweg 30 · 3233 AG Oostvoorne · Tel. 06 32 27 47 25

Dominee H.M. Perfors · Tel. 0181 416 751 / 06 53 67 92 65 ·

helene.perfors@nederlandsezeevarendencentrale.nl

Rotterdam / Schiedam Centrum voor zeevarenden

Admiraal Trompstraat 1 · Havennummer 562 · 3115 HK Schiedam · Tel. 010 4260 933

Pastor D. Woodward · Tel. 06 13 77 24 64 · dennis.woodward@mtsmail.org

Terneuzen Centrum voor zeevarenden

Westkolkstraat 40 · Havennummer 562 · 4531 AX Terneuzen · Tel. 0115 695 373

Vlissingen Centrum voor zeevarenden

Ritthemsestraat 498 · Havennummer 562 · 4389 PA Ritthem · Tel. 0118 467 063

Dominee P.Handschin · pascal.handschin@mtsmail.org

Wereldwijd

Dominee S.N.D. Francke · Parelduikerhof 8 · 4332 DA Middelburg ·

Tel. 0118 651 888 / 06 37 00 84 32 · waterbouwpastor@gmail.com

Nederlandse Zeevarendencentrale

Stationsstraat 112

3881 AG Putten

www.nederlandsezeemanscentrale.nl

Stichting Pastoraat Werkers Overzee

Parelduikerhof 8

4332 DA Middelburg

www.spwo.nl